

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis
Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev
De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo**

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

III. Iudices unà cum synodo de possessione restituenda Ecclesiæ Tyri
prinuntiant. Sed de ordinationibus ab Episcopo celebratis judicium
integrum synodo relinquunt. Quamvis judicium ab ea latum deinde ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

utrum diuisis imperiali judicio provinciis, ut
due Metropoles fiant, sic duo Metropolitanani Epi-
scopi debeant nominari. Non ergo visum est ad
mobilitatem necessitatum mundanarum Dei Ec-
clesiam commutari, honoresque aut divisiones
perpetui, quas pro suis caussis facienda duxerit
Imperator. Ergo secundum pristinum provincia-
rum morem, Metropolitanos Episcopos convenit
numerari. Sed nihil proferri potest illustrius
ea cognitione quae hac de re peracta est in
Concilio Chalcedonensi. Phoenicia subdita
erat Tyro civitati, quae erat provinciae me-
tropolis. Eustathius Episcopus Beryti in
eadem provincia, ut dignitatem Ecclesie
sua & urbi conciliaret, divisionem Phoenici-
ae primae à Theodosio Principe impetravit;
atque hoc paeto quorundam Episco-
porum ordinationem, & administrationem
Ecclesiarum, à Tyri Ecclesia ad suam tran-
stulit. Tamen Principis rescriptum vim non
habuit, quod attinet ad ecclesiasticam di-
visionem, donec ab Anatolio Constantino-
politano Episcopo, à Maximo Antiocheno,
(ad quem Phoenicia jure Patriarchico
pertinebat) & a ceteris Episcopis Constan-
tinopoli congregatis hæc episcopatum se-
cتو confirmata est. Synodico Decreto
Photius Episcopus Tyri subscriptis, sed in-
vitus, & excommunicatione à Synodo
Constantinopolitana ad consensum ada-
ctus. Itaque libello supplici rogat Marci-
num, ut pragmatica formâ ad Præfectos
Prætorio & ad Concilium Chalcedonense
missâ, antiqua jura Tyri Ecclesie restituat.
Principis magistratibus, qui Concilio ade-
rant, dat in mandatis ut sancto cœtu de-
nuntient sibi non esse in animo ut Episcoporum
negotia secundum leges suas, sed
juxta Canones, regantur. Quæ non sunt
intelligenda in universo de omnibus Epi-
scoporum negotiis, sed de episcopatum
divisione & Episcoporum ordinationibus
huic vel illi Metropolitanu addicendis. Ita-
que rescripto jam ipsa Principis interlocu-
tione rescisso, sub ea conditione si Cano-
nibus adversaretur, Iudices interlocuti sunt,
ut canones de provinciarum institutione le-
gerentur. Sed ante lectioiem Patres ipsos
rogaverunt an vellent causam istam è rescri-
ptis datis discuti, an vero è Canonibus. Et
ut haberent quod sequentur, sacram syn-
odus monuerunt se jam prædictis quid
Principi videretur. Tunc Synodus in libe-
ram illam vocem constanter erupit: *Contra
regulas Pragmaticum nihil valebit. Regula Pa-
trum teneant.* Et à judicibus iterum interpel-
lata an liceret rescripto Principis aliena Ec-
clesie jura ab aliis Episcopis averti, respondit
hoc non licere secundum Canones.

L. un. C. de Me-
trop. Beryt.

Conc. Chalc.
Act. 4.
Συνοδος Χαλ-
κεδονιανης
παραγόντος
Κανονων
Επισκοπου
της Μετροπολης
εντονοντος
εντονοντος

Tyri Episcopatu-
m dicitur οτι οι
εκκλησιαι την πα-
τριανην θεωρη-
σιν επισκοπου
της Μετροπολης
εντονοντος
εντονοντος

Κανονων ηγι-
εινην πραγματων
μετριοντοι ει
ργοντοι την πα-
τριανην θεωρη-
σιν επισκοπου
της Μετροπολης
εντονοντος
εντονοντος

II. Relecto itaque Nicenæ Synodi ca-
none, qui singulis provinciis unum tantum
Metropolitanum præesse decrevit, à quo
Episcoporum ordinationes penderent, de
Concilij totius sententia Iudices pronun-
tiat Photium Tyriorum metropoleos Epi-
scopum omnem potestatem ordinatio-
num in civitatibus Phœnicie primæ habitu-
rum, Eustathium verò Beryensem nihil
novi juris è pragmatice forma sibi vindica-
tur. Quod judicum acclamationibus
suis Synodus Chalcedonensis prosecuta est.
Vnde si quis penitus cognitionis hujus or-
dinem inspiciat, nullo negotio colliget le-
ges canonibus adversas nullius esse momen-
ti, cum in eam sententiam Marcianus Prin-
ceps & Synodus consentiant. Quæ regula
locum habet in specie proposita, scilicet in
iis quæ Ecclesiarum ordinationes respi-
ciunt; vel si quis vult eam ad altos calus
porrigere, ad eos tantum extendere oportet
quibus Canonum disciplina merè ecclæ-
siastica continetur. Deinde adverteret, syno-
dum non usurpare potestatem legem latam
à Principe antiquandi. Etenim prius à Mar-
ciano abrogata erat; & à Iudicibus de man-
dato Principis edictum fuerat, Imperatori
placere ut episcopalia negotia canonibus,
non legibus, regantur. quam sententiam
Synodus non promptit, sed amplexa est.
Itaque arbitrium revocatae legis penes Prin-
cipem integrum mansit.

III. Quinimò cum de rescripto Theo-
dosij in irritum mittendo & de restituenda
Photio juris antiqui possessione actum est,
Iudices ex sententia synodi, attamen Iudi-
ces, judicium reddiderunt. Quod tamen
facere non tentarunt, cum in eadem causa
suborta est quæstio merè spiritualis, scilicet
de ordinationibus Episcoporum à Photio
Tyrensi peractis in iis civitatibus quæ à Ty-
riorum Ecclesia avulsa, Ecclesie Beryti
erant tributa. Etenim ab hac cognitione,
quia disceptatio canonica erat, & de ordi-
nibus ecclesiasticis agebatur, Iudices om-
nino abstinerunt. Interlocuti quidem sunt,
de episcopis ordinatis à Photio, amotis ve-
rò ab Eustathio, & ad presbyteratum deje-
ctis, quid videretur sancta synodo: quæ res-
pondit illos in Episcoporum numero esse
habendos, cum manus impositionem à
Metropolita suscepissent. Sed magistratus
hac de re pronuntiare noluerunt. De his, in-
quiunt, finaliter decernere ac definire, sancta
est synodi. Et statim Legati Romanae sedis,
Anatolius Constantinopolis, Maximus An-
tiochiae, Iuvenalis Hierosolymorum, Tha-
lassius Cæsareæ Cappadociæ, Eusebius An-
cyrae Galatiae Episcopi, sententiis ex ordine

dictis, censuerunt sacrilegium esse, si Episcopus ad gradum Presbyteri demittatur, atque adeo Episcopos à Photio ordinatos episcopalni dignitatibus restituendos esse, nisi ab ea ob crimen admissum exciderint. Consensu totius synodi, judicium Patrum & Archiepiscoporum, ut ipsi vocant, probatum est. Iudices, qui à pronuntiatione abstinebant, suas partes post judicium interponunt, scilicet imperialis auctoritatis confirmationem: *Magnificentissimi & gloriofissimi Indices dixerunt: Que placita sunt sancte synodo, in omne tempus firma custodiantur. Si quis discrimen perpendat primas & secundas cognitiones, prima quidem se Iudices immiscuisse reperiet, quia de rescindendo rescripto Principis, & de restituenda possessione juris ab Ecclesia Tyriorum distracti, augebatur; à secunda abstinuisse, quia de ordinationibus erat quæstio.*

IV. Sanè cùm Cecropius Episcopus exigeret ut generali definitione rescripta omnia revocarentur quæ provinciarum statum & ordinationum jura contra Canones immutaverant, iis verbis utitur quæ auctoritatem illam à Principe pendere docent. Et enim hoc decerni ab ipsis Iudicibus petit, & rationem addit, ne in singulis causis onerosum illis sit querentium petitionibus hac de re propositis satisfacere: *Ne potestas vestra accusationem & querimonias à quacunque persona accipiat, & fatigetur, néve nos conteramus, petimus ut sine contradictione cessent ea pragmatica que in detrimentum Canonum à quibusdam facta sunt in omni provincia. Canones autem per omnia teneant. Sic enim & fides custoditur, & unaqueq; Ecclesia tutum statum habebit. Ac ne licet aliquis preter Canones ordinare. Sed præstat audire ipsa verba synodi: quæ interpellata à Iudicibus an iis adharetur quæ à Cecropio suggesta erant, acclamavit omnes eadem dicere, rescripta in irritum mitenda, Canones retinendos, illud tamen à Iudicibus decernendum. Sancta Synodus acclamavit: Omnes eadem dicimus, universa pragmatica cessabunt, regule teneant. & hec à vobis fiat. Quod cùm à Iudicibus decretum suisset, in votorum acclamaciones pro salute Imperatoris & Augustæ, imò & ipsorum Iudicum, Synodus erupit: Multos annos Imperatoris, multos annos Augustæ, multos annos Iudicum. Hoc justum judicium. Inisti justè judicarunt.*

V. Principis decretum & Iudicum sententiam canon Concilij fecerunt est, qui vetat in futurum Episcopos ne divisiones illastrentare Principum rescriptis moliantur; sed prudentissimè pœnam suam ita temperat, ut nullo vitio rescriptis imputato, solos Epi-

scopos gradus periculo mulctet. Statuit ergo Canon 12. Syn. Chalced.

Alioqui qui hoc adnis facit, amissioni gradus proprii subjacebit. In præteritum vero, honorem præcipuum iis Episcopis indulget qui

civitatis illas tenent quæ metropoleos de- Canon 17. ejus-
cusi imperatorio rescripto sunt affectuæ, sal- deni Synodi: Ge-
metropoleos quæ duc-
tus est xxviii. et
soli patrocinium &
magis auctoritas
dicitur.

quo cavetur ut civiles dispositiones & publicas, ecclesiasticarum quoque parœciarum ordines subsequantur. Vnde Zonaras commentariis ad canonem xxxviii. Sexta Synodi in Trullo, quo xvi. Concilij Chalcedonensis canon confirmatur, eam Principibus auctoritatem vindicavit ut si quam civitatem de novo excitarent, eique decus episcopatus aut metropoleos adderent, eodem gradu in negotiis ecclesiasticis

Zonaras in c. 38.
Syn. in Trullo.
Kapitulum xxxviii
et xxviii. art.
7. Nicæ aucto-
ritatem de civitate
ad eccl. metropoleo-
m. & de auctoritate
decurt. & de
auctoritate in
Trullo & in can.
16. Conc. Carth.

Balsamini c. 17.
Conc. Chal. & 18.
Sexta Synodi in
Trullo & in can.
16. Conc. Carth.

civitas illa haberetur. In qua explicatione modestius se gescit quam Theodorus Balsamo, qui secundum sententiam quæ jam apud Græcos invaluerat, abscessæ & in universum Principibus asserti jus metropoleon & episcopatum instituendorum, non tantum in novis, sed etiam in quibuscumque civitatibus. Et in eam rem utitur Aurea Bulla Alexij Comneni: qui cùm sibi perfuasisset hoc privilegium à canone Imperatoribus esse concessum, hanc majestati sua injuriam fieri non est passus ut sibi jus illud querelis duorum Metropolitarum auferretur. Itaque cùm Heracleæ Metropolitanus vacante sede Ecclesia Madiranæ, (quæ in metropoleos dignitatem rescripto Principis evenit fuerat) & Ancyrae Metropolitanus vacante iridem Ecclesia Basilei, (cui metropolis decus collatum fuerat) ordinationes earum Ecclesiarum sibi quisque vindicarent juxta Canones; (à quibus repelliri non posse dicerent eo nomine quod metropoliticum honorem cùm essent lìteris Principis consecutæ, earum ordinatio, ut & ceterarum omnium metropolitanarum Ecclesiarum, Patriarchæ Constantinopolitano competit) Alexius judicium hujus controversiæ præsente synodo suscepit, atque ex Concilij sententia, instituendarum metropoleon & episcopatum jus penes Principes esse decrevit, ex canone xvi. Concilij Chalcedonensis. Canonis autem xii. sententiam hac distinctione elusit, illicitam esse provinciarum divisionem, si ambitu Episcopi procurentur, aliud esse, si nulla gratia intercedente, Princeps ultro vel urbis dignitate, vel Ecclesia splendore, vel Episcopi egregia virtute inductus, hoc beneficium indulget. & in eam rem causæ istius

K iij